

магарето, което помолило Зевса да му промѣни господаря, а пъкъ Зевсъ разпоредилъ да бжде продадено то на нѣколко господари наредъ, отъ които всѣки следващъ билъ по-лошъ отъ предишния. Това е естествено, понеже магарето не си е помислило по-рано за промѣна на своето нравствено положение“.

И като припомня прѣснитѣ примѣри съ Кримъ и Грузиния, които, откакъ станали автономни и независими, попаднали окончателно подъ руско владичество (— „понеже не били въ положение да се управляватъ сами“), Селимински продължава разсждението си така: „Добиването на едно благо не е мжчно, но мжчно е запазването му. О! Колко работи трѣбва да знае човѣкъ, за да се ползува отъ това благо и го увеличи! Често пжти за добиване на благото благоприятствуватъ нѣкои обстоятелства, независими отъ волята, силата и способността на човѣка. Но, за да се заварди благото, има нужда отъ просвѣтенъ умъ и отъ опитностъ за благополучно управление“. И, като изтъква какъ невежество и развратъ сж хвърлили освободенитѣ ония провинции подъ руско владичество; какъ политиката е висша наука, недостжпна за обикновенитѣ умове, наука, която има за предметъ човѣка (— а човѣкъ билъ „животно, смѣсено съ много нужди и разнообразни страсти“); и какъ ние, българитѣ, „които станаме варвари между варваритѣ, невежи, неопитни, заразени и по сърдце и по умъ отъ отвратителнитѣ и гибелни турски наредби, . . . ще се покажемъ недостойни за Божия даръ, свободата, и ще претърпимъ още по-лоши злини“ (— „понеже съ свободата изникватъ безброй страсти, които разклащатъ държавата отъ основи“), той се пита: „Въ такъвъ ужасенъ случай кой храбъръ гражданинъ има толкова храбростъ и умъ, за да победи тѣзи по-лоши владетѣли, т. е. страститѣ, да спре народа предъ пропастьта и да спаси новия държавенъ строй отъ политически бури? Или кой е толкова решителенъ да си приготви най-напредъ вжже или колъ, та после да извърши истински патриотически дѣла? Историята на народитѣ ни е запазила само малко примѣри отъ подобни доблестни мжже. . .“ Вината за това окаяно положение днесъ трѣбва да търсимъ въ миналото. „Невежеството на нашитѣ прадѣди, страститѣ и съревнованията на нашитѣ знатни, развратътъ на цѣлия ни народъ